

Sima Qian
Zgodovinarjevi zapiski

1. POGLAVJE
PET CESARJEV

Cesar Huang je bil Shao Dianov sin. Pisal se je Gong Sun, imenoval pa Xuan Yuan. Že rodil se je nadzemeljskega duha in kljub telesni slabotnosti bil spreten govorec. Že kot dete je bil izjemno bister, kot mladenič pronicljiv, ko todrasel pa moder.

Za časa Xuan Yuana je svet Shen Nonga propadal, ozemeljski vodje so se bojevali med sabo in napadali ter mučili ljudstvo, ki pa mu Shen Nong nikakor ni mogel pomagati. Ko se je Xuan Yuan naučil rokovati z orožjem, je ukrotil vojvode in ti so se mu podredili. Med temu pa je le Chi You bil tako nasilen in bojevit, da ga Xuan Yuan nikakor ni model ukrotiti sam. Tedaj se je cesar Yan odločil sam izzvati boj in uspel pripraviti Chi Youja, da se je pokoril Xuan Yuanu. Slednji je tako lahko organiziral vojsko, obvladal petero premen, razvil petero umetnosti, služil ljudstvu in vladal štirim smerem. Ob boku s cesarjem Yanom se je boril proti plemenom ob izviru v soteski in jih šele po treh bojih uspel poraziti. Vendar je Chi You zopet zagnal nered in se nikakor ni hotel odzvati cesarjevim ukazom. Cesar Huang je tedaj sklical starešine in se z njimi pri kraju Zhuolu bojeval proti Chi Youju, kjer so ga uspeli pokončati. Tako so vojvode Xuan Yuana proglasile za nebeškega sina in ta je nasledil Shen Nonga. Postal je cesar Huang. Kakor je šlo pod Nebom karkoli narobe, je cesar takoj ukrepal in stanje ukrotil, in kakor se je pojavil zli človek, je le-taga izgnal. Gore so postale prehodne in svet je zaživel v miru.

Odšel je na vzhod vse do morja in se povzpел na gori Fan in Daizong. Na zahodu je odšel do Kongdonga in se povzpел na goro Jitou. Na jugu je odšel vse do reke Jiang in se povzpел na gori Xiong in Xiang. Na severu je sledil ljudstvu Xunyu, priključil Fushan in se naselil v Zhuoluju. Odslej se je prestolnica mnogokrat preselila. Cesarjevo spremstvo je bilo iz vrst izobraženske vojske, uradniki pa so bili izobraženci, ki jim je cesar nadel ime yun. Cesar sam je imel dva zaupnika, ki jima je bilo zaupano celotno državno ozemlje. Država je živela v blaginji, zakar je bilo čaščenj prednikov in narave po celotni državni več kot kadarkoli prej. Cesar je s pomočjo bronaste posode, ki jo je dobil v znak prejetja nebeškega mandata, napovedoval prihodnje zvezdne konstelacije. Svojim uradnikom Feng Hou, Li Mu, Chang Xian in Da Peng je zaupal vladavino ljudstvu. Tako je cesar skladno z Nebom in Zemljo napovedoval ujme in blagostanje, razlagal vzvod življenja in smrti ter tegobe obstoja in izginotja. Skladno z letnim časom je ukazal sajenje stročnic in drevja, rejo živali in žuželk ter opazovanje sonca, lune, zvezd, planetov, vode, zemlje, kamna, kovine in žada. Ohranjal je delovno srce in iz letnega časa v letni čas uporabljal vodo, ogenj in druga orodja. Vladal je v znaku krepostnega uradnika, zaradi česar je prejel ime cesar Huang.

Imel je petindvajset sinov, med katerimi jih je štirinajst prejelo njegovo ime. Živel je na griču Xuan Yuan in oženil hčer Xi Linga po imenu Lei Zu. Ta je postala cesarjeva prva priležnica in mu rodila dva sinova, ki sta kasneje vladala svetu. Prvi je bil Xuan Xiao, kasneje poznan kot Qing Yang, ki je živel ob reki Jiang. Drugemu je bilo ime Chang Yi, ki je prebival ob reku Ruo. Ta je oženil plemkinjo z imenom Chang Pu in rodil se jima je sin po imenu Gao Yang. Gao Yang je bil moder in krepoten. Ko je cesar Huang preminil, so ga pokopali pod goro Qiao. Nasledil ga je njegov vnuk in sin Chang Yija Gao Yang in postal znan pod imenom Xuan Xu.

Xuan Xu ali Gao Yang je bil vnuk cesarja Huanga in sin Chang Yija. Bil je izredno miroljuben in tih ter še bolj bister in vedoželjan. Da je kalil krepost, je sledil Zemlji. Da je poznal letni čas, je posnemal Nebo. Ko je razlagal pomen [prerokbenih kosti] je to storil tako, da se je ozrl k prednikom. Poznal je naravo in se ob njej krepil. Čist in podložen je izvajal obredje. Na severu je odšel do Youlinga, na jugu do Jiaozhija, na zahodu do Liushaja in na vzhodu do Fanmuja. Med živim in neživimi rečmi, velikimi in majhnimi duhovi in vsemi rečmi, ki jih obsijeta sonce in luna ni bilo takšne, ki ne bi mirno sledila cesarju.

Cesar Xuan Xu je imel sina pod imenom Qiang Chan. Ko je cesar preminil, ga je nasledil Xuan Xiaov vnuk Gao Xin, poznan kot cesar Ku.

Cesar Ku ali Gao Xin je bil pravnuk cesarja Huanga. Njegov oče se je imenoval Jiao Ji, Jiao Jiev oče se je imenoval Xuan Xiao in Xuan Xiaov oče se je imenoval cesar Huang. Xuan Xiao in Jiao Ji na žalost nikoli nista prevzela prestola, zato je to uspelo šele Gao Xinu. Gao Xin je tako bil vnuk prastricu Xuan Xuju.

Xuan Xu je že ob rojstvu bil kot nadzemeljsko bitje in je že sam znal izgovoriti svoje ime. Delal je dobra dela, ki pa si jih ni lastil. Bil je razgledan in daljnosežnega vpogleda, bister in pronicljiv. Sledil je Nebu in poznal svoje ljudstvo. Bil je človečen, a strog, ustrežljiv in iskren. Kultiviral je svojo osebnost in si s tem privrgel ljudstvo. Prejel je bogastvo Zemlje in ga rabil skladno z letnim časom, vdano je služil ljudstvu in ga nagrajeval, izpopolnjeval koledar in določeval nebesne konstelacije, poznal je prednike in jim vdano daroval. Bil je izjemen intelekt in krepostna osebnost. Ravnal je skladno z letnim časom, njegova oblačila pa so bila enaka drugim uradnikom. Cesar Ku je združil in poenotil vse pod Nebom in na svetu je vse, kar sta obsijala sonce in luna ter dosegla dež in veter pokorno služilo cesarju.

Cesar Ku je oženil hči Chen Fenga in rodila mu je sina pod imenom Fang Xun. Nato je oženil še hči Ju Zija in rodil se jima je sin Zhi. Ko je cesar Ku preminil, je prestol prevzel njegov sin Zhi. Ker ta ni vladal dobro, je njegova vlada padla. Zamenjal ga je brat Fang Xun, ki je postal znan kot cesar Yao.

Cesar Yao ali Fang Xun je bil dobrohoten kakor Nebo in bister kakor nadzemeljsko bitje. Sledil si mu lahko, kakor slediš soncu in ga gledaš, kakor gledaš prečudovite oblake. Bil je bogat, a ne prevzet, premožen, a ne odtujen. Oblečen je bil v slavnostna obredna oblačila in se vozil v kočiji, opreženi z belimi konji. Spreten je bil pri tem, da si privrže ljudi in se znal približati devetim ljudstvom. Ko se mu je devet ljudstev vdalo, si je privrgel še celotno ljudstvo. In ko se mu je celotno ljudstvo pokorilo, je v miru združil celotno ozemlje.

Cesar Yao je ukazal uradnikoma Xiju in Heju, naj se pokorita Nebu in izdelata koledar sonca, lune, zvezd in planetov in naj ga predata ljudstvu, da bo to kmetovalo skladno z letnim časom. Poleg teh je zaukazal Xi Chongu, naj biva v Youyiju, ali pod drugim imenom Yanggu, in naj glede na vsakodnevno vzhajanje sonca izmeri dolžino dneva in noči in določi čas pomladi. Na pomladni ekvinokcij se na jugu pojavi ozvezdje Niao in tedaj nastopi sredina pomladi. To je čas, ko so ljudje na poljih in čas, ko se živali množijo. Poleg tega je ukazal Xi Shuju, naj se preseli v Nanjiao, kjer naj previdno izmeri čas poletja. Ko le-to pride, so dnevi dolgi in ko se na jugu pokaže ozvezdje Huo, nastopi poletni solsticij. To je čas, ko se ljudje zadržujejo na hladnem in živali le redko pridejo na plano. Nato je ukazal He Chongu, naj se odpravi v Xitu oz. Meigu, kjer naj na podlagi gibanja sonca določi čas sredine jeseni. Takrat sta noč in dan enako dolga in ko ozvezdje Xu pokaže na jugu, nastopi sredina jeseni. To je čas, ko ljudje počivajo, živali pa menjajo perje in kožuh. Na koncu je ukazal še He Shuju, naj odide v Beifang ali Youdu, kjer naj pripravi hrambeni koledar zime. Takrat so dnevi najkrajši, na skrajnem jugu pa se kaže ozvezdje Mao in s tem se ve, da je zimski solsticij. To je čas, ko se ljudje grejejo ob ognju, živali pa z gostim in toplim kožuhom in perjem. Leto ima tristo šestinšestdeset dni in s prestopnim mesecem uravna čas štirih letnih časov. Tako je cesar zaukazal svojim uradnikom, da je ljudstvo živelo v izobilju.

Yao je rekel: "Kdo lahko opravi to nalogo?" Fang Qi je odvrnil: "Vaš sin je izobražen in bister." "Ah!" je odvrnil Yao: "On je zlovešč in vroče krvi. Od njega ne bo koristi." In Yao je spet vprašal: "Kdo lahko to opravi?" Nato je Huan Dou odvrnil: "Gong Gong lahko obleče obredna oblačila in izvede nalogo." "Gong Gong je res spreten govorec, vendar je prevarant. Izgleda kot da se podreja Nebu, a v resnici temu ni tako," je nadaljeval Yao: "Tudi od njega ne bo koristi." Nato je potožil: "Ah, uradniki, kaj če narasla reka prelije vsa polja, obkroži gore in prekrije gričevje in ljudstvo pusti v trpljenju? Le kdo je ta, ki lahko reši to težavo? Vsi so rekli, da je to lahko le Gun. A Yao je zopet odvrnil: "Gun je zlorabil nebeški mandat in izdal lastno ljudstvo. Tudi on ni od koristi." Takrat so se oglasili uradniki in rekli: "Vsaj poskusite z njim. Če težave ne bo rešil, pa ga odpustite." Tako je Yao poslušal nasvet in zadolžil Guna, da reši težavo. In tako je Gun devet let skušal obladovati vodovje, a brez uspeha.

Yao je rekel: "Uradniki, na prestolu sem že sedemdeset let. Le kdo izmed vas lahko sprejme nebeški mandat in me nasledí?" "Mi smo Vam vsi preveč vdani in podložni, da bi si upali prevzeti prestol," so odvrnili. In Yao je zopet

rekel: "Izmed vseh poznanih in nepoznanih, bližnjih in oddaljenih ter vseh asketov predlagajte nekoga, ki bo temu kos." Pa so vsi odvrnili: "Med ljudstvom biva neki Yu Shun." In Yao je rekel: "Pa res, sem že slišal zanj. Kakšen je?" "Je sin slepca," so odvrnili: "Njegov oče je nor, mati zmešana, brat pa je nadvse prevzetan. A kljub vsemu Yu Shun prav lepo shaja z njimi, skrbi zanje, hkrati pa sam ne postane prostaški in slab." In Yao je odvrnil: "Dobro, želim videti, kaj lahko naredi." Tako mu je Yao v zakon dal dve hčeri, da bi videl, kako bo ravnal z njima. Shun je ženi nastanil ob reki Gui, ti dve pa sta tam živele skladno s tem, kar je za žene zapisano v Knjigi obredov.

Yao je bil nad njim nadvse navdušen, zaradi česar ga je dal na preizkušnjo obvladovalnja petih kreposti. Tu se je izkazal in ljudstvo se mu je podredilo. Temu je sledila preizkušnja dela med uradniki. Ti so reči pričeli opravljati urejeno in točno. Temu je sledil še sprejem gostov na dvoru. Tam je bilo veselo in gostje, ki so prišli iz oddaljenih dežel so se mu vsi priklonili. Na koncu ga je še poslal med gore in gozdove, reke in močvirja, kjer je lil močan dež in divjalo neurje. Tu se ni izgubil. Tako ga je Yao videl kot moža izjemnih sposobnosti, ga poklical predvse in mu dejal: "V teh treh letih si opravil vse reči, ki so ti bile rečene. Zato boš zdaj prevzel prestol." A Shun je dejal, da sam za prevzem prestola še ni dovolj kreposten. S prvim dnem novega leta je Shun v dvorani Velikega prednika prejel nebeški mandat. Veliki prednik je bil Yao prednik.

V tem času je bil Yao že visoke starosti. Vladavino je predal Shunu in ga pri delu opazoval, da bi videl, če spoštuje nebeški mandat. Shun je z zvezdogledom preveril položaj zvezd in preveril položaj sonca, lune in petih zvezd kovine, vode, ognja, lesa in zemlje. Nato se je poklnil predniku Nadcesarju, s kadilom pokoril šestim prednikom, poklonil goram in rekam ter nazadje še vsem ostalim božanstvom. Nato je zbral pet obrednih predmetov iz žada in izbral pravi dan in pravi mesec in jih predal uradnikom vseh smeri. V drugem mesecu leta je odšel na obhod proti vzhodu, kjer se je pod goro Daizong z obredom kurjenja polen poklonil vsem goram in rekam. Tam se je sestal z vsemi ozemeljsimi vojvodami in z njimi poenotil koledar in vse merske enote. Poleg tega je izboljšal in poenotil pet obredov, pet predmetov iz žada, tri vrste svilnatih dokumentov, dve vrsti obrednih živali in eno pogrebno obredje. Nato jim je po koncu predal pet obrednih predmetov iz žada. Petega meseca je odšel na jug, osmega meseca na zahod in enajstega meseca na sever. Povsod je storil isto. Nato je v obeh templjih prednikov izvedel obredje z darovanjem enega goveda. Tako je storil vsakih pet let, v času štirih let med tem pa je vsaka vojvoda prišla na cesarski dvor poklonit se cesarju. Vsem je obrazložil delovanje države, preverjal njihovo delo in jim na podlagi tega podaril konje in obleke. Cesar je celotno cesarstvo razdelil na dvanajst dežel in naredil vse reke prehodne. Zaukazal je kaznovanje s simboli in pet kazni zamenjal z njimi. Uradnike so kaznovali z bičem, učenjake s palico, preprodajalce pa z denarno kaznijo. Tistim, ki so bili žrtve naravne katastrofe, se je kazen oprostila, tistim, ki pa so nenehno vztrajali pri neredu, pa se je jih kaznovalo. Zatorej bodite previdni, kazen ohranja mir.

Huan Dou je некоč za rešitev predlagal Gong Gonga, pa ga je Yao zavrnil. Nato so uradniki vztrajali, da mora dati priložnost Gunu, pa je le-temu spodletelo. Tako so bili uradniki prepričani, da lahko Gun obvlada podivjano vodovje, pa je Yao vedel, da temu ne bo tako. Uradniki so vseeno vztrajali, naj mu da priložnost, pa mu je na koncu spodletelo in ljudstvo je utrpelo hude posledice. V tistem času je ljudstvo Sanmiao v krajih Jianghuai in Xingzhou neprestano netilo nemir, zato se je Shun vrnil na dvor in svetoval cesarju, naj Gong Gonga izpusti in odpošlje v Youling, da spremeni navade ljudstva Beidi, naj Huan Doua odpošlje v Chongshan, da tam spremeni navade ljudstva Nanmin, naj ljudstvo Sanmiao preseli v Sanwei, da bodo spremenili navade ljudstva Xirong in naj Guna odpošlje v Yushan, da spremeni navade ljudstva Dongyi. Tako je storil s štirimi krivci in ljudstvo je zaživel v miru.

Yao je bil star sedemdeset let, ko ga je nasledil Shun, nato pa vladal še dvajset let. Zaukazal mu je vladati cesarstvu in ga priporočil Nebu. Osemindvajset let po tem, ko je zapustil prestol, je Yao umrl. Med ljudmi je zavladala žalost, kakor bi jim umrla lastna oče in mati. Tri leta nikjer v deželi v znak žalovanja ni bilo veselja. Yao se je zavedal, da njegov sin Dan Zhu ni dovolj bister in ni primeren za prevzem prestola, zato je prestol predal Shunu. S tem, ko je Shun postal cesar, je vse pod Nebom zaživel v izobilju, a Dan Zhu je zbolel. Če bi prestol prevzel Dan Zhu, bi vse pod Nebom utrpelo bolezen, a le Dan Zhu bi živel v izobilju. Yao je rekel: "Nikdar ne smemo z boleznijo vsega pod Nebom pripomoči izobilju enega človeka." In tako je prestol predal Shunu. Ko je cesar preminil in so minila tri leta žalovanja, je Shun prestol predal Dan Zhuju, sam pa se je odmaknil daleč na jug Nanheja. Vojvode pa niso hodile obiskovat Dan Zhuja, temveč so hodile k Shunu. Obtoženi zločina prav tako niso iskali pomoči pri Dan Zhuju, ampak pri Shunu. Slavospevci niso opevali slave Dan Zhuja, temveč slavo Shuna. Tedaj je Shun rekel: "To je nebeška volja," in šele tedaj spet prevzel prestol kot cesar Shun.

Yu Shun je imel še eno ime Chong Hua. Chong Huajev oče je bil Gu Sou, Gu Soujev oče je bil Qiao Niu, Qiao Niujev oče je bil Ju Wang, Ju Wangov oče je bil Jing Kang, Jing Kangov oče je bil Qiong Chan, Chiong Chanov oče je bil cesar Xuan Xu, Xuan Xujev oče je bil Chang Yi. Od njega do Shuna je preteko sedem generacij, od Qiong Chana do Shuna pa so vsi bili navadni ljudje.

Shunov oče Gu Sou je bil slep, Shunova mati pa je umrla. Gu Sou je oženil prvo ženo, ki mu je rodila sina Xiang, ta pa je bil sila vzvišen. Gu Sou pa je še posebej ljubil svojo drugo ženo, s katero sta večkrat poskusala umoriti Shuna, zaradi česar jima je ta moral večkrat pobegniti. Kakor je napravil manjšo napako, že je bil kaznovan. A Shun je dobro shajal s svojim očetom, mačeho in bratom, sam ohranil dobro podobo in ni postal prostaški.

Shun je prihajal iz Yizhoua. V Lishanu je obdeloval polja, v Leizeju lovil ribe, lončaril ob Rumeni reki, v Shouqiuju izdeloval domače orodje in v Fuxiaju prodajal reči. Shunov oče Gu Sou ni bil ravno bister, prav tako ne njegova mati, brat Xiang pa nadvse prevzet, vsi pa so večkrat hoteli Shuna ubiti. A Shun jim je bil vdan, ni izgubil sinovske privrženosti in bratovske vdanosti. Ko so ga hoteli ubiti, ga ni bilo na spregled, ko pa so ga potrebovali, pa jim je stal ob strani.

Ko je bil Shun star dvajset let, je že slovel po svoji vdanosti družini. Ko je bil star trideset je postal cesar. Yao je vprašal po rešitelju in uradniki so predlagali Shuna, pa se je Yao strinjal. Tako je Yao dal Shunu v zakon dve hčeri, da bi ga opazoval v zakonu ter k njemu poslal devet mož, da bi videl, kako shaja z ljudmi. Shun je živel ob reki Gui in se doma vedel nadvse omikano. Yaovi hčeri si nista upali do Shunovih sorodnikov vesti prevzetno in s tem pokazali pravo vedenje zene. Devet Yaovih mož pa je bilo izjemno ponižni. Shun je v Lishanu obdeloval polja in tam so mu vsi ljudje odstopili zemljo. Ko je v Leizeju lovil ribe, so mu tamkajšnji ljudje dali streho nad glavo. In ko je ob Rumeni reki izdeloval lončevino, je bila vsa prvovrstna. Po enem letu je tam, kjer je živel, nastala vas. Po dveh letih mesto in po treh letih prestolnica. Tako je Yao Shunu podaril tkana oblačila in citre, mu zgradil skedenj in dal v dar govedo in jagnje. A Gu Sou ga je še vedno želel ubiti, zato ga je pripravil, da je splezal na skedenj, sam pa od spodaj zanetil ogenj. Shun je pograbil dvoje pletenih pokrival in se kakor s krili spustil na tla, da je lahko pobegnil in ubežal smrti. Za tem je Gu Sou Shuna naprosil naj izkoplje vodnjak. Shun je pri tem izkopal še skriti rov. Ko je bil Shun že globoko v vodnjaku, sta Gu Sou in Xiang v vodnjak zasula zemljo in ga povsem prekrila. Shunu je uspelo pobegniti po skritem rovu. Gu Sou in Xiang sta odsla srečna, v prepričanju da je Shun umrl. Tako je Xiang rekel: "To je bla sprva moja ideja." Ko so si Xiang, njegov oče in mati so si razdelili premoženje, je Xiang dejal: "Shunovi dve ženi in njegove citre so moje. Njegovo govedo, jagnje in skedenj pa dam vama." Sam se je odpravil v Shunovo vilo ter zaigral na njegove citre. Shun se je vrnil in ko ga je Xiang zagledal, je postal sila jezen. "Z bolečino v srcu sem žaloval za tabo," mi je dejal. Shun pa je odvrnil: "Res si pravi brat." Shun je po tem se vedno spoštoval svojega očeta in ljubil svojega brata. Zato ga je Yao dal na preizkušnjo petih odnosov in med uradnike, kar je vse uspešno opravil.

Davni uradnik Gao Yang je imel osem nadvse krepstnih sinov, ki so dodobra pripomogli svetu. Ti so poznani kot osmero radostnih. Gao Xin je prav tako imel osem nadvse krepstnih sinov, ki jih je svet imenoval osmero prvincev. Teh šestnajstero zanamcev je skozi dobe ohranjalo krepstnost svojih velikih prednikov in nikdar izjavilo njih ime. Ko je kot cesar nastopil Yao, jih ni povabil med svoje vrste. A Shun je poklical osmero radostnikov in jih zadolžil, da kot ozemeljski uradniki skrbijo za tamkajšnje reči. In vse reči so bile opravljene ob času in natančno. Nato je poklical osmero prvincev, da so odsli po štirih smereh in ljudstvo naučili petih krepoti očetovske lojalnosti, materinske dobrote, prijateljstva, bratovskega spoštovanja in sinovske vdanosti. Družine so živele v miru in svet v blaginji.

Davni uradnik Di Hong je imel nesposobne sinove. Ti so potlačili vso človečnost in pokazali le krvoločnost. Bili so izurjeni v netenju prepira in pretepov, zato jih je svet imenoval mračni kaos (Hun Dun). Tudi uradnik Shao Hao je imel popolnoma nekrepostnega sina, ki je prenehal z iskrenostjo in lojalnostjo in se raje uril v ustrahovanju in grožnjah. Ljudje so ga imenovali Neskončna cudnost (Qiong Qi). Xuan Xu je prav tako imel nekrepostnega sina, ki se ga nikakor ni dalo vzgojiti, ni znal govoriti in ljudje so mu rekli Olesenelo vejevje (Tao Wu). Ti trije so ljudstvo poslali v brezup. Zato jih Yao nikdar ni povabil med svoje vrste. Tudi uradnik Jin Yun je imel nekrepostnega sina, ki je bil nadvse požrešen in pohlepen, zaradi česar so mu nadelo ime Požeruh (Tao Tie). Ljudje so ga sovražili in ga primerjali s tremi pošastnimi. Da bi Shun lahko pri štirih vratih sprejel goste, je te štiri pošastneže izpustil in

ugnal proti stirim smerem, da bi ljudstvo varovali pred pošastmi. Tedaj so se štiri vrata lahko odprla in ljudje so pravili, da na svetu ni več pošasti.

Ko se je Shun v gozdu med dežjem in nevihtami znašel in se ni izgubil, je Yao vedel, da je pripravljen, da prevzame nebeški mandat. Yao je bil že star, zato je Shunu odstopil vodenje državne politike in ga pustil, da potuje po deželi in preverja ostale uradnike. Tako je svoje delo opravljal dvajset let, ko mu je Yao predal nebeski mandat. Osem let po tem je Yao umrl. Ko so pretekla tri leta žalovanja za cesarjem, je Shun nebeški mandat predal Dan Zhuju, a vse pod Nebom se je samo od sebe pokorilo Shunu. Yu, Yao Tao, Xie, Hou Ji, Bo Yi, Kui, Long, Chui, Yi in Peng Zu so že v času Yaota bili zadolženi za razna dela, vendar jim nikoli ni bila dodeljena prava služba. Zato je Shun odšel do Velikega prednika, se tam posvetoval z uradniki. Odprl je štiri vrata in dodobra spoznal situacijo v vseh štirih smeri in dvanajstero cesarskih pomočnikov razposlal v vse smeri, da so tam razglasili cesarsko vlado, razširili kreposti in pregnali tiste, ki so z govoričenjem zavajali ljudstvo. Tako so se vsa ljudstva pokorila cesarju. Shun je rekel uradnikom: "Mar obstaja kdo, ki bi lahko s trdim delom po deželi razširi Yaovo slavo, da bo zanj vedel vsak in postal moj uradnik?" In uradniki so odvrnili: "Bo Yu je minister za državne zadeve, on je zagotovo tisti, ki lahko to stori." Shun je rekel: "Seveda! Yu, ti si vodilni uradnik za državne zadeve, pojdi in dobro urejaj reči v državi." Yu se je poklonil pred cesarja in čast predal Jiju, Xieju in Yao Taotu. "Dobro," je rekel Yao: "Pojdite zdaj," in nadajeval: "Qi, ljudstvo trpi hudo pomanjkanje živeza in lakoto. Ti pojdi med ljudstvo in jih nauči, kdaj in kako kmetovati. Xie, ljudje mi niso zvesti, pet temeljnih odnosov je porušenih. Ti si minister za zemljo, pojdi in med ljudi razširi moralne vrednote. Yao Tao, ljudstvi Min in Yi vdirata v osrednje planjave, kjer mučita in ubijata ljudstvo. Ti si sodni uradnik, zato pojdi tja in pet kazni ustrezno uporabi glede na status obsojenega. Prav tako pet vrst oprostitev izvrši glede na status obsojenega. Le če bodo pravila in zakoni jasni ter pravični, bomo pridobili zaupanje ljudstva." Nato je nadaljeval: "Kdo lahko poskrbi za obrt?" In vsi so rekli, da lahko to stori le Chui. Tako je Chui postal uradnik za obrt. Nato je Shun nadaljeval: "Kdo lahko poskrbi za okolje, rastline in živali." Vsi so rekli, da je to lahko le Yi. In tako je Yi postal uradnik za okolje. A Yi se je poklonil cesarju in čast prepustil Zhu Huju in Xiong Taiju. Shun je rekel: "Dobro, pojdite." In tako sta Zhu Hu in Xiong Tai postala njegova pomočnika. "Uradniki," je nadaljeval: "Le kdo lahko namesto mene izvaja troje obredov?" In vsi so pokazali na Bo Yija. In tako je cesar dejal: "Bo Yi, ti boš vodja urada za obredje. Paziti moraš, da obredje izvajaš tako zjutraj kot zvečer, da boš pokončen in čist." A Bo Yi je odstopil čast Kuiju in Longu. Cesar je dejal: "Dobro, torej naj bo Kui odgovoren za obredno glasbo. Naj otroke plemičev nauči glasbo igrati pravilno, a nežno; širokosrčno, a strogo; trdo, a ne grobo; lahkotno, a ne vzvišeno. Poezija preko jezika izrazi pomen, ki ga nosimo v srcu. Glasba pa dolge vrstice poezije spremlja z dolgimi toni. Zato se mora ritmika skladati z glasbo. In če je poleg tega vseh osem instrumentov uigranih med seboj, potem z lahkoto začutimo poenotenje človeka z nadzemeljskim svetom." "Dobro," je dejal Kui: "Stotoero živali bo plesalo, kakor bom jaz tolkel po kamenju." Cesar je nadaljeval: "Long, sam nadvse mrzim kletvice in prostaško vedenje ljudi, ki zajeda naše ljudstvo. Ti poskrbi za to, da se bo moja vladavina razširila med ljudstvom tako, da boš dan ni noč med ljudmi in vse to storil z isrenostjo in vdanostjo." Shun je nadaljeval: "Vseh vas dvaindvajset uradnikov mora spostovati svoj položaj in mi s tem pomagati dobro vladati deželi. Vsake tri leta je preveril njihovo delo. Ko jih je preveril trikrat, jih je glede na njihov uspeh ali neuspeh odslovil ali nagradil. Zatorej, neglede na bližnje ali oddaljene kraje, je povsod vladala blaginja. Cesar je poleg tega osvobodil ljudstvo Sanmiao.

Teh dvaindvajset uradnikov je doseglo izjemne uspehe. Yao Tao je kod veliki sodnik je pri ljudstvu dosegel mir in prav vsak se mu je klanjal, da so njegove besede postale dejanja. Bo Yi je kot uradnik za obredje dosegel, da sta tako Nebo kot Zemlja postala vdana cesarju. Chui je kot uradnik za obrt dosegel, da so prav vsi obrtniki svoje delo opravljali izvrstno. Yi je kot uradnik za okolje poskbel, da so vse gore in močvirja postala prehodna. Qi je kot uradnik za kmetijstvo dosegel, da je bil pridelek bogat. Xie je kot minister za zemljo dosegel, da so vsi ljudje sledili cesarju. Long je kot uradnik za goste poskrbel, da so na dvor prihajali gostje iz najbolj oddaljeni dežel. Dvanajstero uradnikov je tako opravljal svoje delo in v devetih deželah ni bilo nikogar, ki bi se upiral. A med vsemi je imel Yu največ uspehov. Devetero gora, devetero močvirji, devetero rek je naredil prehodne in ustalil devetero dežel, tako da je vsaka na dvor prinašala darove, med katerimi ni bilo napačnega. Pet tisoč milj široko cesarstvo se je pokorilo cesarju. Na jugu je segalo vse do krajev Jiaozhi in Beifa, na zahodu do krajev Rong, Xizhi, Jushou, Di, Jiang, na severu do krajev Shanrong, Fa, Xishen in na vzhodu do krajev Chang in Niaoyi. V deželi, obroženi s štirimi oceani, je vse slavilo Shunovo delo. Zato je Yu spisal glasbeno delo "Devet priklicev" in s tem priklical nenavadne reči, feniks je poletel. Vsa krepost pod Nebom se prične s cesarjem Yu Shunom.

Shun je pri dvajsetih letih postal znan zaradi svoje sinovske vdanosti. Pri tridesetih ga je Yao povabil med svoje vrste, pri petdesetih je prevzel nebeški mandat, pri osemindesetih je Yao umrl, in pri enainšestdesetih je vnovič prevzel prestol. Vladal je devetintrideset let in pri obhodu na jugu bil poražen pri Changwuju. Pokopali so ga v kraju Jiuyi južno od reke Jiang pod goro Ling. Ko je bil izvoljen za cesarja se je s cesarskim vozom, opremljenim s cesarsko zastavo odpravil domov in poklonil očetu, s čimer je izkazal svojo sinovsko vdanost. Svojemu bratu Xian-gu je podaril fevd in ga povzdignil v fevdnega vojvodo. Ker Shunov sin Shang Jun ni bil pokoren, je Shun Nebu priporočil Yuja. Sedemnajst let po tem je Shun preminil in po treh letih žalovanja je Yu prestol odstopil Shunove-mu sinu, kakor je Shun prestol odstopil Yaotovemu sinu. Ker pa je ljudstvo sledilo Yuju, je ta prevzel prestol. Yaov sin Dan Zhu in Shunov sin Shang Jun sta oba v dare prejela zemljo in tam darovala prednikom. Lahko sta nosila svoja oblačila, igrala svojo glasbo in izvajala svoje obredje. Kot gosta sta prihajala k cesarju, ta pa z njima ni ravnal kot podložniki ter s tem dokazal, da ne upa biti despot.

Od cesarja Huanga do Shuna in Yuja vsi pripadajo isti družini, a so vladali vsaj svoji državi ter s tem pokazali vsak svojo krepost. Zato ima cesar Huang ime Xiong, Xuan Xu ime Gao Yang, cesar Ku ime Gao Xin, cesar Yao ime Tao Tang, cesar Shun ime Yu. Cesar Yu je pripadal cesarstvu Xia in s tem ustvaril svoj rod s priimkom Si. Xie je pripadal cesarstvu Shang in imel priimek Zi. Qi je pripadal cesarstvu Zhou in imel priimek Ji.

Taishi Gong pravi: Mnogo učenjakov govori o petih cesarjih, a ta doba je že oddaljena. Tako "Zgodovina" poroča dogodke od Shuna dalje, a stotero šol govori o cesarju Huangu. Vendar pa so njihove besede okorne in neizpil-jene, zaradi česar je njihove zapise težko razumeti. Obstajata dva Konfucijeva teksta "Krepost petih cesarjev" in "Sistem cesarskih rodbin", ki pa ju ne navajajo vsi učenjaki. Sam sem se odpravil na zahod do Kongdonga, na sever do Zhuoluja, na vzhodu vse do morja in na jugu vse do rek Jiang in Huai. Tam so starejši ljudje vsak zase pripo-vedovali o krajih cesarjev Huang, Yao in Shun, katerih običaji so med seboj zelo različni, to pa ni daleč stran od reči zapisanih v starih tekstih. Ko sam berem "Pomladi in jeseni" in "Državne zgodbe", oba nadvse visoko cenita "Krepost petih cesarjev" in "Sistem cesarskih rodbin", pa vendar jih mnogo učenjakov ne zanimata prav dosti, čeprav njuna vsebina ni prazna. "Zgodovina" je ohranjena le v delih, vendar k sreči lahko manjkajočo vsebino najdemo v drugih delih. Če sam ne bi rad študiral knjig in razmisljal o rečeh, nikakor v srcu ne bi mogel doumeti pomena, skritega v teh delih ter ga razložiti tistim ozkoglednim ljudem. Tako sem tu zbral in komentiral vire, kat-erih besede in stavki so še posebej lepi in to poglavje postavil na začetek knjige.